

1.ÜNİTE

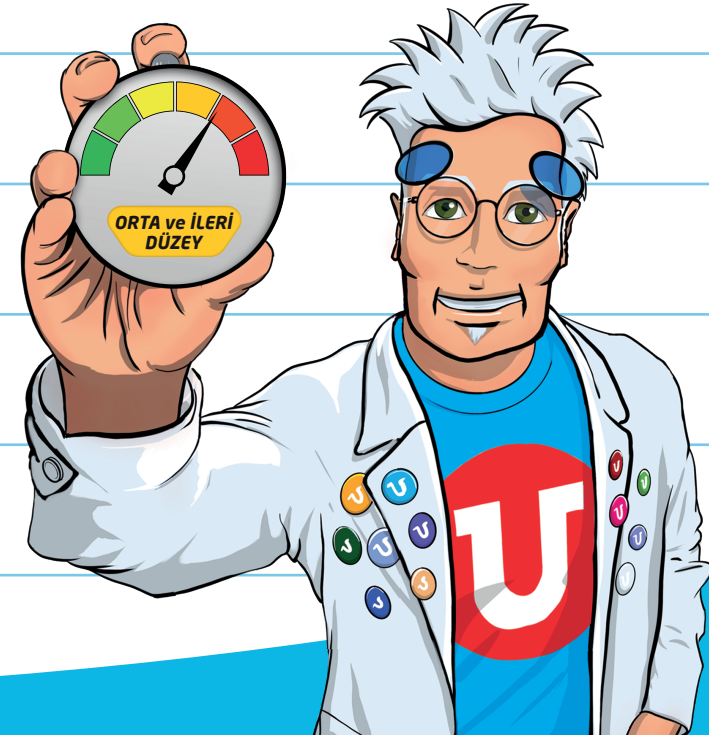
U

TYT Orta ve İleri Düzey Dil Bilgisi Soru Bankası

Çekim Ekleri

RAMAZAN EFE AY

Çekim Ekleri

Çekim Ekleri

İsim Çekim Ekleri

1. Çoğul Eki
2. Hâl (Durum) Ekleri
3. İyelik Eki
4. Tamlayan Eki
5. Ek fiil → Ahmet, bu köyde muhtardı.

Fiil Çekim Ekleri

1. Kip ekleri
2. Şahıs Ekleri
3. Ek fiil

Dikkat!

→ TDK, “-ma, -me” olumsuzluk ekini *yapım eki* kabul ediyor?

İsim Çekim Ekleri

1. Çoğul (Çokluk) Eki

“-lar, -ler” eki, çoğul ekidir.

Dikkat!

Kızlar çiğ köfte yediler.

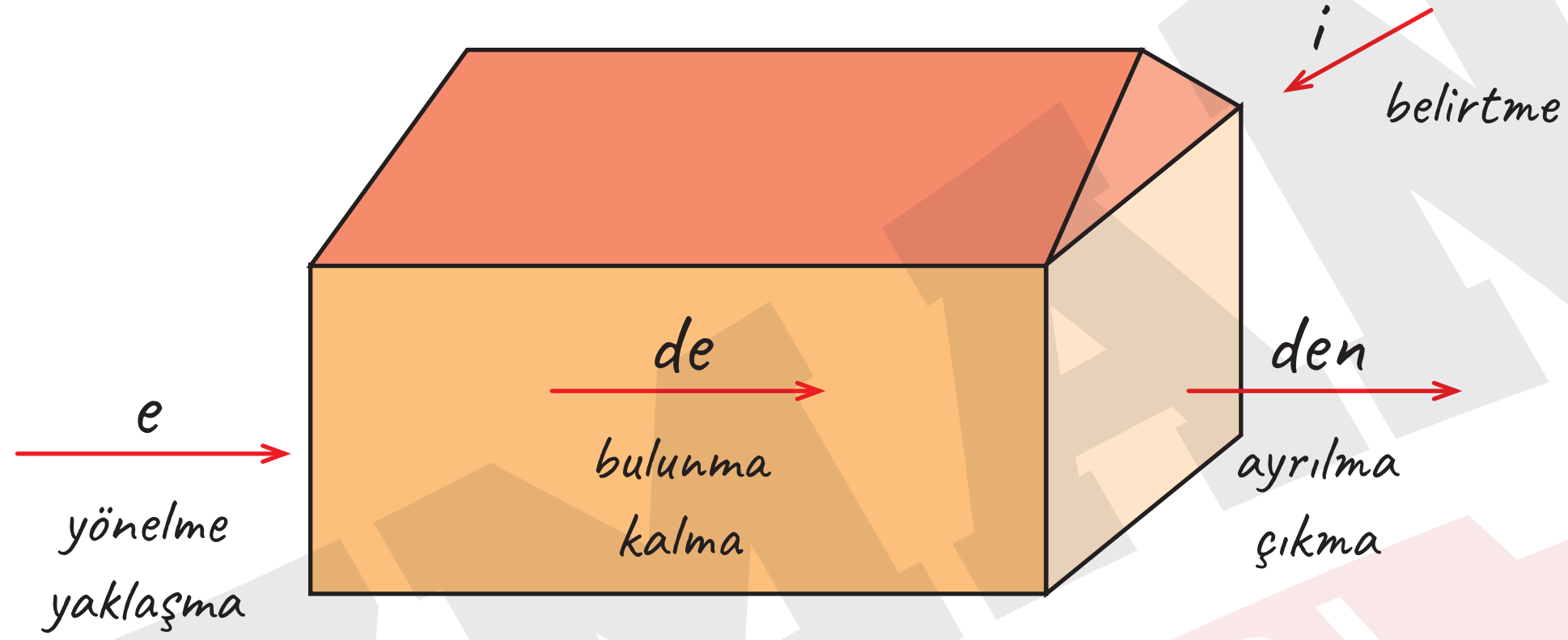
Çok konuşanlar tahtaya yazıldı.

Bu ülkede Mustafa Kemaller ölmez.

Bugün Okşanlara pijama partisine gideceğiz.

İki kardeş babalarını bekliyor.

2. Hâl (Durum) Ekleri

Dikkat!

Yalın hâl, bir sözcüğün “-i, -e, -de, -den” hâl eklerinden birini almamasıdır.

sütçü →

öküzler →

dershaneye →

Haydi, Konuyu Pekiştirelim!

- Sıra işi haftaya bitecek
- Buraya size teşekkür etmeye geldim.
- Yolda bir yavru kedi buldım.
- Dün akşam okulda Ali'yi gördüm.
- Gözde birbirinden farklı noktalar vardır.
- Gözde manken öldü.
- Korkudan tek bir söz söylemedi.
- Sorulardan biri çok zordu.

3. Tamlayan Eki

→ İsim tamlamasında tamlayanın aldığı ektir.

benim ev-im

senin ev-in

onun ev-i

bizim ev-imiz

sizin ev-iniz

onların ev-leri

“Kuşların, çiçeklerin diyarı, olsun

Kış günü herkesin evi olsun”

Çiçeğin kokusu çok güzeldi.

4. İyelik (Tamlanan Eki)

→ İsimlerin kime ya da neye ait olduğunu bildiren eklerdir.

→ Sahiplik bildirir, “-kimin, -neyin” sorusuna cevap verir.

Küt küt atıyor kalbim

Sınıfın kapısı yine kırılmış.

Çocuğu yeni yeni yürüyordu.

Çocuğu iki saat önce uyuttu.

O-n-un kalem-i-n-i kırmıştı.

Hüsna'nın kitap-lar-ı

Öğrencilerin kitap-ları

Fiil Çekim Ekleri

3. Ek Fiil

1. Kip Ekleri

“-di, -miş, -yor, -ecek, -r” → 5

“-meli, -se, -e, emir kipi → $\frac{+4}{9}$

2. Şahıs (Kişi Ekleri)

Geldi - m

- n

Geldi -

- k

- niz

- ler

YAYINLARI

Örnekler

Seni görmeye geleceğim.

Manavgat'ta üç yıl okumuştuk.

Gel gündüzle gece olalım.

Akacak kan damarda durmaz.

UZMANLARIN
YAYINLARI

UZMANLAŖTIRAN ÖRNEKLER

I. Pencerenin perdesi iyice eskimiŖ.

II. Kalemlerin güzelmiŖ.

III. Birçok yeni yayın çıkmiŖ.

IV. Yazın Side'ye gideceğiz.

I. İşten genellikle erken çık.

II. Teker teker içeri girin.

III. Bu işi çık kapısı görme.

Doktorum bu yıl.

Doktorum yıllık izne çık.

Aysel git başımdan ben sana göre değ.

Ölümüm birden olacak seziyorum.

Sözcük Yapısı

Basit Sözcükler

- Yapım eki almaz.
- Çekim ekini alabilir.

gökten

evler

Türemiş Sözcükler

- Yapım ekini alır.

akılsız

yolluk

baskılar

Birleşik Sözcükler

Yapısına (Oluşuna) Göre

Hanımelı

B.siz isim tamlaması

Akdeniz

Sıfat tamlaması

Bilgisayar

İsim + fiil

Kapkaç

Fiil + Fiil

Cankurtaran

İsim + Fiilimsi

Anlamına Göre

İmambayıldı

Anayasa

Rüzgârgülü

SORU

Türkçede normal olarak aynı ekler veya birbiriyle aynı görevdeki farklı ekler bir sözcükte üst üste gelmez. Fakat bir ekin zaman içinde sözcükle kaynaşması veya işlevini yitirmesi sonucunda böyle bir durum ortaya çıkabilir.

Buna göre aşağıdaki parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

Bir parktaki iki kör dilenciden bahsederler. Birisi ellerini açıp köre yardım edin, diye seslenir. Diğerisi ise boynuna bir yazı asmıştır: “Bahar ne kadar güzel ama ben körüm.” İnsanlar birinci dilencinin önünden yüzüne bile bakmadan geçerken diğerine avuç avuç para verirler.

- A) I B) II C) III D) IV E) V

SORU

Ne geceler ne gündüzler gördüm

En vazgeçilmez yeminlerden döndüm

çoğul eki I

Görmedim senin gibi sevmedim hiç kimseyi

tamlayan eki II

Yapayalnızım şimdi reddettim gülmeyi.

ek fiil III

şahıs eki IV

iyelik eki V

Yukarıdaki altı çizili eklerle ilgili numaralanmış yerlerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V